

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/161/2002

POLACY WOBEC EWENTUALNEJ AKCJI PRZECIWIW IRAKOWI

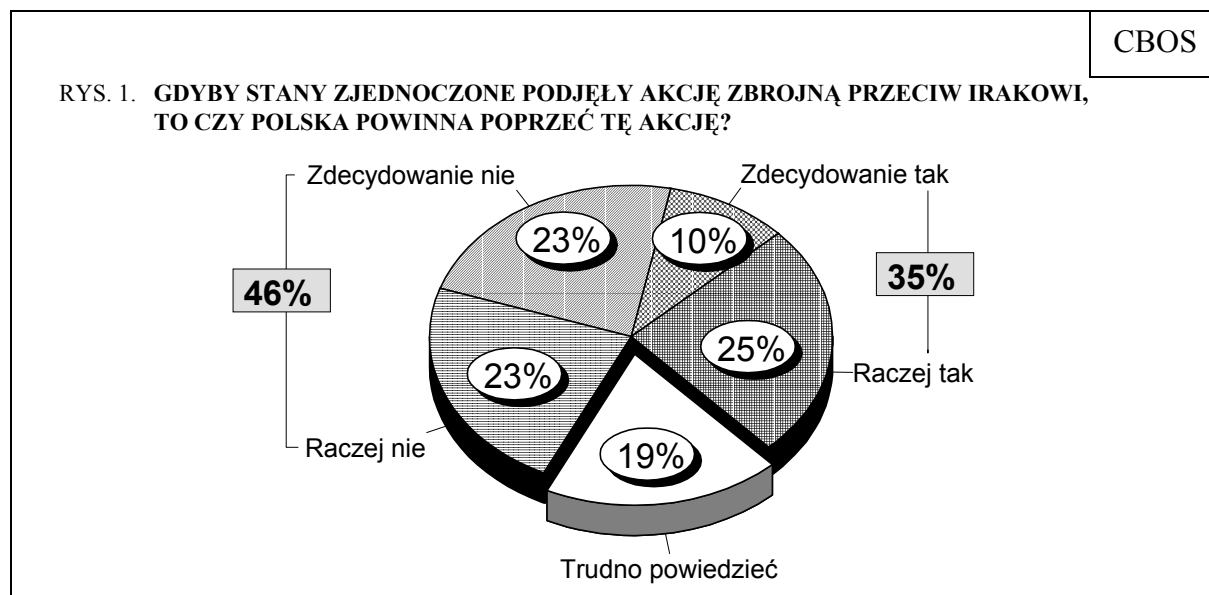
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Sprawa podjęcia akcji zbrojnej przeciwko Irakowi jest obecnie tematem numer jeden w polityce międzynarodowej. Stany Zjednoczone gotowe są podjąć taką akcję, jeśli Irak nie zgodzi się na skuteczną kontrolę swoich zakładów zbrojeniowych, co do których istnieje podejrzenie o produkcję broni masowego rażenia. Sprawa ta budzi duże zaniepokojenie Polaków. W sierpniu, kiedy pytaliśmy, które z występujących obecnie konfliktów zagrażających pokojowi na świecie mogą zagrozić bezpośrednio Polsce, 16% badanych wymieniło właśnie ten konflikt¹.

W pierwszej dekadzie września², jeszcze przed oświadczeniem irackiego rządu, który zgodził się na powrót inspektorów rozbrojeniowych ONZ, zapytaliśmy Polaków, czy nasz kraj powinien poprzeć akcję zbrojną Stanów Zjednoczonych przeciwko Irakowi.

¹ Por. komunikat CBOS „Poczucie zagrożenia wojną”, wrzesień 2002.

² Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (148) przeprowadzono w dniach 6-9 września 2002 roku na liczącej 1235 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wśród ankietowanych przeważa opinia, że Polska nie powinna popierać takiej akcji. Stanowisko polskiej opinii publicznej jest w tej sprawie bardzo zbliżone do opinii Brytyjczyków³. W Wielkiej Brytanii w połowie września tego roku 40% badanych wyrażało sprzeciw wobec możliwości akcji zbrojnej, natomiast 36% deklarowało poparcie. Podobnie było w innych krajach europejskich, np. we Włoszech i w Hiszpanii, gdzie sprzeciw wyrażało odpowiednio: 49% i 48% ankietowanych. W Rosji 53% badanych wypowiedziało się przeciw poparci takiej akcji, a jedynie 26% było odmiennego zdania.

Wróćmy teraz do wyników naszego badania. Poparcie przez Polskę ewentualnej akcji zbrojnej USA przeciwko Irakowi niechętnie są przede wszystkim kobiety - połowa z nich (49%) uważa, że nasz kraj nie powinien popierać takiej akcji, a tylko niewiele ponad jedna czwarta (28%) opowiada się za poparciem. Natomiast wśród mężczyzn zdania na ten temat są niemal równo podzielone (43% za, 42% przeciw)

Poparcie dla akcji zbrojnej przeciw Irakowi jest tym mniejsze, im badani są starsi. Co drugi młody człowiek (do 24 roku życia), ale tylko co czwarty mający 65 lat i więcej uważa, że Polska powinna poprzeć ewentualną akcję USA przeciwko Irakowi. Większe niż inni poparcie wyrażają też badani z wyższym wykształceniem (w tej grupie opinie na ten temat niemal się równoważą: 46% za, 44% przeciw) oraz zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (46% za, 42% przeciw).

Zainteresowanie polityką, określone jako uważne śledzenie wydarzeń politycznych, wyraźnie sprzyja przekonaniu, że Polska powinna poprzeć Stany Zjednoczone w ewentualnej akcji przeciw Irakowi.

Tabela 1

Zainteresowanie polityką	Czy Polska powinna poprzeć ewentualną akcję USA przeciwko Irakowi?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże lub bardzo duże	49	38	13
Średnie	38	47	15
Nikłe	33	47	20
Żadne	23	44	33

³ Dane dotyczące Wielkiej Brytanii, a także innych krajów cytujemy za: „The Guardian”, 17 września 2002 roku.

Zwolennicy i przeciwnicy obecnego rządu zajmują w tej sprawie bardzo zbliżone stanowisko, natomiast zróżnicowania opinii na ten temat między elektoratami poszczególnych partii politycznych nie przebiegają według osi koalicja rządowa - opozycja.

Tabela 2

Stosunek do rządu	Czy Polska powinna poprzeć ewentualną akcję USA przeciwko Irakowi?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zwolennicy	40	43	17
Przeciwnicy	39	46	15
Obojętni	33	47	20
Trudno powiedzieć	6	53	41

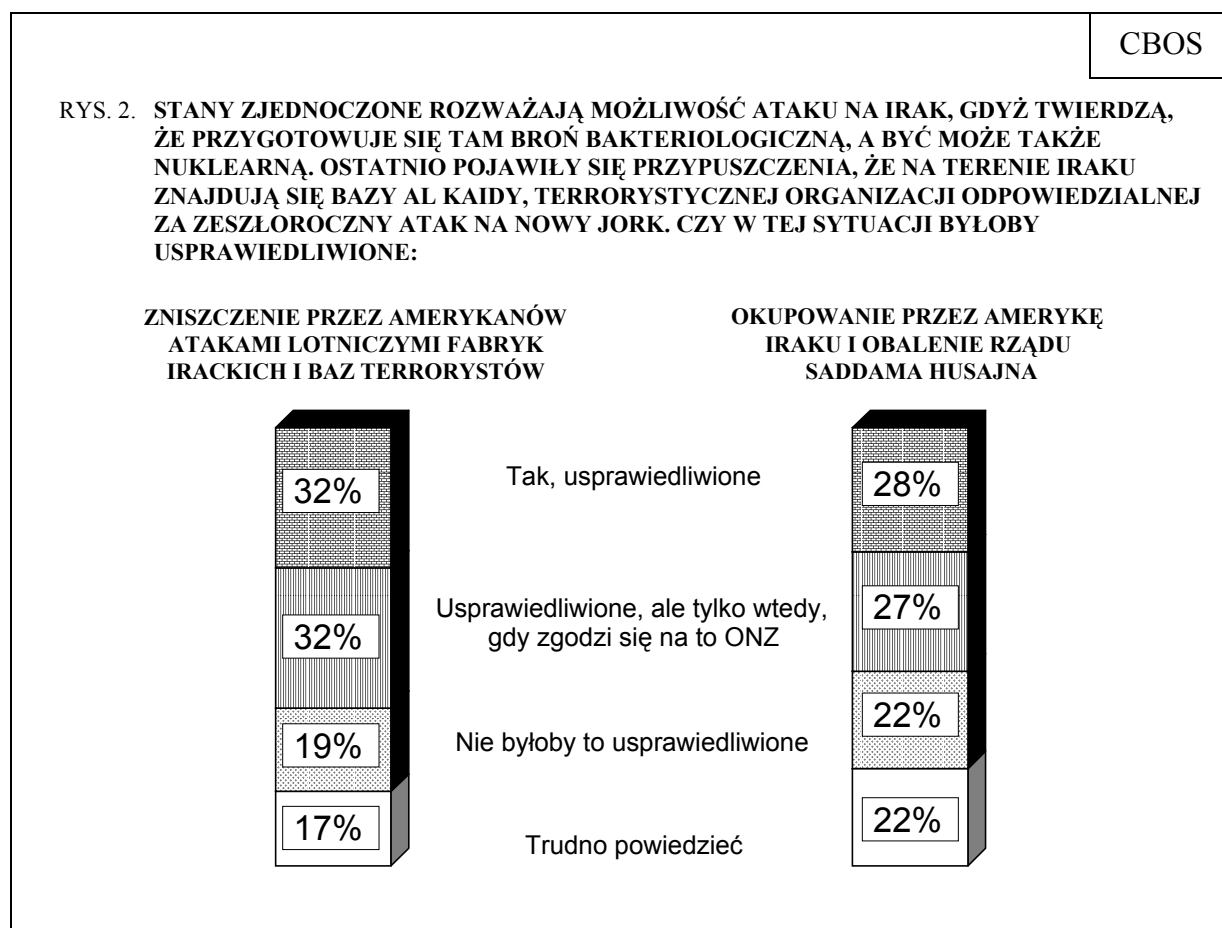
Tabela 3

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Czy Polska powinna poprzeć ewentualną akcję USA przeciwko Irakowi?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	52	30	18
PSL	50	30	20
SLD	43	39	18
PiS	43	45	12
Samoobrona	40	48	12
LPR	27	52	21
Niezdecydowani	25	50	25
Niegłosujący	29	49	22

Największy sprzeciw wobec poparcia Stanów Zjednoczonych w ewentualnej akcji zbrojnej przeciwko Irakowi występuje wśród zwolenników LPR. W elektoracie tego ugrupowania niemal dwukrotnie więcej osób uważa, że Polska nie powinna popierać takiej akcji, niż jest odmiennego zdania. Sprzeciw przeważa również, ale w znacznie mniejszym stopniu, w elektoracie Samoobrony. Poglądy na ten temat wśród wyborców PiS i SLD są podzielone, z tym że w elektoracie PiS znajdujemy nieznaczną przewagę przeciwników, a w elektoracie SLD - odwrotnie. Zwolennicy poparcia Stanów Zjednoczonych wyraźnie

przeważają jedynie w elektoratach PO i PSL. Zwraca też uwagę silny sprzeciw wobec poparcia przez nasz kraj ewentualnej akcji przeciwko Irakowi wśród osób biernych politycznie oraz niezdecydowanych, którą partię poprzeć w wyborach.

Przewaga opinii, że Polska nie powinna popierać akcji zbrojnej USA przeciwko Irakowi, nie wyklucza uznania takiej akcji za usprawiedliwioną, gdyby Stany Zjednoczone ją podjęły. Tylko niespełna jedna piąta badanych (19%) uważa, że nieusprawiedliwione byłoby zniszczenie przez Amerykanów atakami lotniczymi irackich fabryk i baz terrorystów, a nieco ponad jedna piąta (22%) uznaje, iż nieusprawiedliwione byłoby obalenie rządu Saddama Husajna i okupowanie Iraku.

Polacy w znakomitej większości uważają, że podjęcie przez Stany Zjednoczone ataku na Irak, a nawet okupacja tego kraju i obalenie rządu Saddama Husajna byłoby krokiem usprawiedliwionym. Podzielone są zdania jedynie co do tego, czy wymagałoby to zgody ONZ. Przeważa natomiast pogląd, choć nieznacznie, że Polska nie powinna popierać USA w takiej akcji.

Opowiadanie się za poparciem Stanów Zjednoczonych w akcji przeciwko Irakowi lub sprzeciw wobec udzielenia przez nasz kraj takiego poparcia nie pokrywa się z podziałami na naszej scenie politycznej, natomiast bardzo wyraźnie zależy od zainteresowania polityką. Wśród badanych, którzy - według własnych deklaracji - interesują się polityką, uważnie śledzą wydarzenia polityczne, przeważa pogląd, że Polska powinna poprzeć ewentualną akcję zbrojną USA przeciwko Irakowi. Natomiast sprzeciw wobec poparcia wyraźnie przeważa wśród osób nieinteresujących się polityką, niebiorących udziału w wyborach i niemających wykrystalizowanych sympatii politycznych.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciw Irakowi, to czy Polska powinna poprzeć tę akcję?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	25	22	23	19	1235
Płeć						
Mężczyźni	14	29	21	21	15	590
Kobiety	6	22	24	25	23	645
Wiek						
18-24 lat	13	36	18	15	18	191
25-34	16	26	23	21	14	223
35-44	7	27	22	23	21	225
45-54	9	23	27	22	18	245
55-64	11	21	25	27	16	149
65 lat i więcej	5	19	18	32	26	202
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	25	22	23	21	450
Miasto do 20 tys.	11	26	24	24	15	168
20-100 tys.	11	27	22	22	18	228
101-500 tys.	9	25	21	22	22	247
501 tys. i więcej mieszk.	13	22	23	26	16	142
Wykształcenie						
Podstawowe	7	27	20	22	24	325
Zasadnicze zawodowe	9	26	24	21	20	328
Średnie	11	23	25	25	17	460
Wyższe	16	30	15	29	9	121
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	18	26	21	23	11	73
Prac.umysł.niż.szczębla	12	25	26	28	9	105
Pracownicy fiz.- umysł.	11	31	27	18	13	110
Robotnicy wykwalifikowani	12	23	25	23	17	100
Robotnicy niewykwalifik.	17	32	18	11	22	43
Rolnicy	6	23	28	21	21	69
Pracujący na własny rach.	12	28	18	23	19	53
Bierni zawodowo						
Renciści	9	23	28	17	23	132
Emeryci	7	19	16	35	24	230
Uczniowie i studenci	11	39	16	21	13	94
Bezrobotni	7	27	25	20	22	167
Gospodynie domowe i inni	6	22	21	21	30	56
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	8	24	32	24	12	197
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	16	34	20	14	16	95
sekt. pryw. poza rolnict.	18	26	17	24	15	194
prywatnym gosp. rolnym	5	22	30	22	21	65
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	7	21	27	21	24	152
300-399	11	26	21	25	17	100
400-599	8	26	24	21	22	214
600-800	12	25	27	22	13	205
Powyżej 800 zł	14	27	17	30	12	140
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	24	24	23	22	367
Średnie	9	24	22	25	21	585
Dobre	15	31	21	21	12	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	9	20	20	19	31	90
Raz w tygodniu	10	23	25	23	19	624
1-2 razy w miesiącu	11	21	20	24	24	190
Kilka razy w roku	9	34	19	23	15	214
W ogóle nie uczestniczy	11	33	22	24	10	116
Poglądy polityczne						
Lewica	11	29	23	22	16	347
Centrum	13	21	22	28	16	303
Prawica	14	35	18	20	14	238
Trudno powiedzieć	4	19	25	23	28	346